

1. Считате ли, че сегашното устройство и структура на Висшия съдебен съвет гарантират осъществяването на възложените на този орган от КРБ и ЗСВ функции?

Сегашното устройство и структура на Висшия съдебен съвет /ВСС/ не обезпечава в достатъчна степен и с изискуемите се гаранции осъществяването на възложените на органа от Конституцията на Република България /КРБ/ и Закона за съдебната власт /ЗСВ/ функции. Според установения от действащата уредба нормативен регламент, ВСС се състои от 25 /двадесет и пет/ души, като главният прокурор, председателите на Върховния касационен съд /ВКС/ и на Върховния Административен съд /ВАС/ участват по право, а останалите се избират на квотен принцип - 11 /единадесет/ от неговите членове от органите на съдебната власт и 11 /единадесет/ - с квалифицирано мнозинство от Народното събрание. Разпределението по колегии в кадровия орган е съответно - 14 /четирнадесет/ членове в съдийската колегия, включваща председателите на ВКС и ВАС, шестима членове, избрани пряко от съдиите и шестима от Народното събрание, и 11/единадесет/ членове в прокурорската колегия, включваща главния прокурор, четирима членове, избрани пряко от прокурорите, един член, избран от следователите и петима членове, избрани от Народното събрание. /чл.130, ал.1 и 3 от Конституцията и чл.30, ал.3 и 4 от ЗСВ/.

Начинът на формиране на ВСС не осигурява нужното мнозинство на представителите на магистратската общност, избрани пряко от съдиите, прокурорите и следователите, което е условие за независимост от органите на законодателната и изпълнителна власт. В този смисъл са препоръките в Становище №10/2007г. на Консултативния съвет на европейските съдии на вниманието на Комитета на министрите на Съвета на Европа относно „Съветът на съдебната власт в служба на обществото“ и утвърдените в Магна харта на съдиите от 17.11.2010г. основни принципи, според които кадровият орган трябва да бъде съставен „изключително от съдии или значително мнозинство имат съдиите, избрани от колегите си“.

Законодателните изменения, относими към тази материя са от 18.12.2015г. в Конституцията и от 08.04.2016г. в ЗСВ, поради което предвид необходимостта от проверка на тяхната ефективност и с оглед характера, и особеностите на законодателния процес, имам съмнения за предстояща ревизия на същите в близкото бъдеще.

Коректив при настоящата нормативна уредба може да бъде единствено отговорността, проявена от участващите при номинирането и избора на членове на ВСС народни представители, които да издигнат и включат в състава на този орган достойни кандидатури от доказали се професионалисти и почтени магистрати, работещи за издигане на авторитета на съдебната система.

2. Какво е становището Ви относно дейността на досегашния състав на ВСС в неговия мандат в следните области:

- защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет;
- осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите;
- избор на председатели на съдилища и техни заместници;

- дисциплинарна отговорност на съдиите;
- превенция на корупцията в органите на съдебната власт;
- обезпечаване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права;
- реформа на съдебната карта?

Настоящият ВСС е в дълг към магистратите и обществото в реализираната през мандата му дейност по отношение на защитата на независимостта на съдебната власт, прозрачността при кадровото развитие на съдиите и избора на административни ръководители, създаването на подходящи условия за работа и тяхното подобряване, дисциплинарната отговорност и превенцията на корупцията. Създалото се в хода на работата напрежение между членовете на този орган, личното противопоставяне и противоборство, поредицата от скандали, които белязаха провежданите публични заседания, ескалирали напоследък в недопустими форми на проявления, неминуемо възпрепятстваха обективната преценка при вземането на важни управленски решения и доведоха до подкопаване доверието на хората и институциите в съдебната власт.

Свидетели сме на липса на предвидимост при прилагане на института на чл.194 от ЗСВ, чрез намаляване числеността на броя на заетите длъжности в определени органи и звена на системата, и разкриването им в други равни по степен, с преназначаване на съдии и прокурори без конкурс; на неясноти и противоречия в тълкуването на чл.169, ал.1 и 2 от ЗСВ, и на предвидените в тях изключения при назначения на председатели и заместниците им от по-ниско ниво; на невъзможност да бъдат избрани административни ръководители на определени съдилища, при налична информация за притежавани от тях професионални качества, административен опит и безупречна репутация; на прекомерна забава при разглеждане на дисциплинарните производства, съответно на различен стандарт и подход при налагане на наказанията; на неоправдано отлагане произнасянето по въпроси, изискващи своевременно разрешение, като тези по чл.193, ал.6 от ЗСВ, което предпостави затруднения при кадровото обезпечаване и се превърна в пречка за обявяване на чаканите от колегите нови конкурсни процедури.

В коментирания аспект, разбира се не следва да се пренебрегват положените от състава на ВСС усилия, свързани с приемането на Единна методика по приложението на принципа за случайно разпределение на делата в районните, окръжните, административните, военните, апелативните и специализираните съдилища, и въвеждането на централизирана система за електронно разпределение на делата във всички съдилища на РБ от 01.10.2015 г.; да се игнорира направеното по утвърждаване на Правила за оценка на натовареността на съдиите и проведеното последващо експериментиране; да се омаловажава свършената работа по приемането на Наредба №1/09.02.2017г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт и Наредба №2/23.02.2017г. за показателите, методиката и реда за атестиране на съдия, председател и заместник председател на съд.

3. Каква е оценката Ви за начина на вземане на решения в дейността на сегашният ВСС, бихте ли променили и какво точно в този процес?

Изложението в предходния отговор съдържа словесна оценка и за начина на вземането на решения от действащия ВСС. Насоките, в които са необходими промени, за да се гарантира ефективност в работата на кадровия орган са стриктно подчинение на закона; равнопоставеност на заинтересованите при произнасянето по въпроси, свързани с кариерното развитие и дисциплинарните процедури; прозрачност и последователност при вземане на управленски решения, без да се допускат неправомерни влияния, политически натиск и въздействие от авторитети в системата и извън нея; непрекъснат диалог между членовете на Съвета, в рамките на който при спазване култура на общуване и демонстрирано уважение към мнението на опонента, с коректна възприемчивост към предложените от него убедителни аргументи и чрез разумно отстояване на собствената позиция, да се постигат резултати, ползващи магистратската общност и издигащи имиджа ѝ. При наличие на спор и нееднозначно тълкуване на нормативни предписания, значими за правилното и справедливо разрешение на поставени пред ВСС проблеми, е наложително след проведени консултации с представители на научната общност, изслушване на мненията на административните ръководители в органите на съдебна власт и при съобразяване с изразените от колегите становища на общи събрания и форуми на професионални организации, Съветът да взема принципни решения, като те бъдат публикувани на неговия сайт и впоследствие прилагани при разглеждането на конкретните случаи, до които същите се отнасят. Така ще се гарантира законност, обективност и предвидимост в работата на ВСС, като той ще излезе от ролята си на участник в конфликти и генератор на сензации, предизвикващи медиен интерес, и ще се превърне в орган, достойно представляващ съдебната власт, отстояващ нейната независимост и компетентно осъществяващ възложените му от Конституцията правомощия.

4. Какво е необходимо да се промени и ако бъдете избрани какви действия ще предприемете за това в следните области от дейността на следващия ВСС:

- **защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет;**
- **осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите;**
- **избор на председатели на съдилища и техни заместници;**
- **дисциплинарна отговорност на съдиите;**
- **превенция на корупцията в органите на съдебната власт;**
- **обезпечаване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права;**
- **реформа на съдебната карта?**

Разбирането ми за наложителните промени в областта на защитата независимостта на съдиите, кадровото развитие, избора на председатели на съдилища и техните заместници, обезпечаването на условията на работа на съдиите, реформата на съдебната карта, дисциплинарната отговорност и превенцията на корупцията в органите на съдебната власт, и за предприетите от мен действия в този аспект, при евентуалния ми избор за член на ВСС, съм очертала подробно в представената концепция. Убедена съм, че колегите проявили интерес, са се запознали с нея, поради което не считам за необходимо да преповтарям своите възгледи и

възпроизвеждам отново направеното от мен писмено изложение.

5. Какви конкретно качества считате, че следва да притежават бъдещите председател на ВКС, председател на ВАС и главният прокурор, така че профилът им да съответства на изискванията на закона за заемането на съответната длъжност?

Изискуемите се качества за заемане на най-висшите съдебни длъжности /председател на ВКС, председател на ВАС и главен прокурор/, са посочени изрично в чл.170, ал.5 от ЗСВ – способност за придържане и налагане на висок етичен стандарт, висока професионална компетентност /задълбочени познания в областта на правото, богат практически опит, ръководни и административни умения, аналитични способности/, изявена независимост, воля за налагане на законността, решителност при изпълнение на служебните задължения и с принос за утвърждаването на правовата държава, доказани във времето възможност за работа в екип, за мотивиране на колеги, за търсене и носене на отговорност. Ръководителите на най-висшите институции в съдебната система имат различни права и задължения от председателите на отделните органи и звена в нея, произтичащи от ролята им на фигури, обединяващи магистратската общност и олицетворяващи цялата съдебна власт, и от спецификата на допълнително възложените им от закона задачи – изготвяне на периодични и годишни доклади на вниманието на Народното събрание за дейността на съдилищата и прокуратурите, предоставяне на становища за стратегическото развитие на законодателство. Ето защо за да съответства профилът им на предписаните от закона условия, номинираните за тези длъжности кандидати трябва да бъдат с безупречна професионална кариера, притежаващи висок морал, добри администратори, ползващи се безрезервно с подкрепата и доверието на общността, работещи за отстояване правата на магистратите, за издигане престижа на съдебната система, и за позитивна промяна на публичния ѝ образ.

6. Как бихте постъпили, ако стане невъзможно в следващия ВСС да осъществите концепцията, която сте защитили пред своите колеги – избиратели?

Представената от мен концепция за дейността на ВСС е съобразена с установената законова рамка, очертаваща статута, организацията и компетентността на кадровия орган.

Тя не предполага зависимости от представители на законодателната и изпълнителна власт радикални изменения в нормативната уредба за структурно и функционално реформиране на Съвета, предпоставящи желаната ефективност в неговата работа, поради което личното ми мнение е, че е реализуема и изпълнима. Разбира се при условие, че в състава на Съвета по съдебната система бъдат избрани доказани и почетени професионалисти, уважавани от върховенството на закона, неподатливи на външни влияния и йерархически натиск, обективни в преценките си и справедливи при вземането на решения, които да съответстват на очакванията на магистратите и обслужват интересите на общността.

С увереност мога да обещаая, че ще работя с усърдие, последователно и компетентно за осъществяване на приоритетните цели и сфери на дейност на ВСС, ще отстоявам информирано и с предлагане на аргументи позициите си, ще защитавам безотказно и с достойнство независимостта и правата на магистратската общност.

Независимо от това, ако въпреки полаганите от мен усилия се убедя в съществуването на непреодолими, чрез разговори, разяснения и дискусии, пречки за изпълнение на своите задължения, и изпадна в положение на обективна невъзможност да осъществя защитената пред колегите концепция, бих депозирала оставката си и поискала прекратяване на мандата като избран член на ВСС, на основание чл.27 от ЗСВ и чл.130, ал.8 от КРБ.

С ясното съзнание за последиците от това - изключително сложната и тежка процедура, предвидена в Раздел Ia от ЗСВ /чл.29а-чл.29р/, за пряк избор на членове на Съвета от квотата на съдиите, прокурорите и следователите, и поемайки цялата отговорност пред гласувалите ми доверие колеги, считам за безсмислен и неоправдан престоая ми в един неработещ и лишен от възможност да изпълнява възложените му конституционни правомощия, орган.